

Jerzyk *Apus apus* mylony często z jaskółką, przylatuje do nas w ostatnich dniach kwietnia i na początku maja. Od jaskółki odróżnia go występująca na podgardlu jasna plama, dłuższe i sierpowate skrzydła oraz ciemniejsze bardziej jednolite upierzenie.

Fot. Kazimierz Walasz

Pierwotnie jerzyk gnieździł się w załomach skał oraz w dziuplach wysokich drzew. Obecnie populacja europejska, jak i polska prawie w 100% gnieździ się w miastach, gdzie szczeliny w budowlach i w dachach stwarzają olbrzymią liczbę miejsc do założenia gniazd

Fot. Artur Ciba

Jerzyki rozpoczynają lęgi zwykle od połowy maja, ale w razie opóźnienia przylotu lub złych warunków pogodowych lęgi mogą rozpocząć się nawet w czerwcu. Ptaki wyprowadzają tylko jeden lęg. Samica wysiaduje zwykle 2-3 jaja. Młode ptaki opuszczają gniazda od połowy do końca lipca i zwykle na przełomie lipca i sierpnia jerzyki odlatują z Polski na zimowiska do środkowej i południowej Afryki. Czasem odlot może się opóźnić do połowy sierpnia.

Jerzyki mogą zająć każdą dogodną szczelinę w elewacji budynku, gniazda oknówek lub budki lęgowe dla innych ptaków.

Największa liczba miejsc gniazdowania jerzyków występuje w budownictwie wielorodzinnym z wielkiej płyty, które oprócz wielu szczelin posiadają tzw. stropodachy, czyli przestrzeń między dachem, a sufitem ostatniego piętra budynku.

Fot. Paweł Gębski

Fot. Kazimierz Walasz

W ostatnich latach masowo ociepla się ściany i stropodachy budynków mieszkalnych. Prace te prowadzi się z powodu wprowadzenia ostrzejszych przepisów dotyczących izolacji ścian budynków.

Ocieplając budynki, eliminuje się równocześnie miejsca rozrodu jerzyka, oraz innych „miejskich” gatunków ptaków i nietoperzy, wskutek czego populacja tych zwierząt maleje w szybkim tempie.

Fot. Paweł Gębski

Jerzyki poruszają się z dużą prędkością i w ułamku sekundy znikają w szczelinach niszy gniazdowej. Utrudnia to wykrycie gniazd i sprawia, że nigdy nie ma pewności czy w danej szczelinie nie gniazdują jerzyki. Dużo łatwiej wykryć je kiedy jest ich więcej.

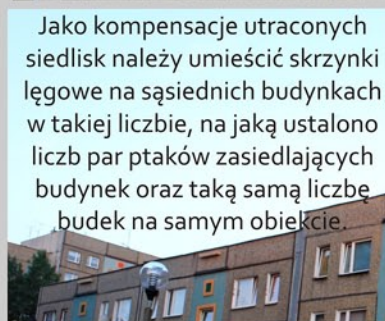

Fot. Kazimierz Walasz

Fot. Kazimierz Walasz

Prace remontowe budynku powinny odbywać się poza sezonem lęgowym jerzyków, czyli od połowy września do końca kwietnia. W okresie lęgowym remonty można przeprowadzać jedynie w przypadku zamknięcia nisz, szczelin i dostępu do stropodachu przed przylotem jerzyków.

Fot. Kazimierz Walasz

Jerzyki unikają niskich elewacji, dlatego skrzynki lęgowe winny być umieszczone na wysokości nie mniejszej niż 6 m.. Najlepiej instalować je w zestawach podwójnych i potrójnych, umieszczonych regularnie na całej elewacji budynku. Skrzynki należy wpuścić w materiał ocieplający.

Fot. Damian Czechowski

Najczęściej stosuje się budki drewniane, które wieszają się pod okapem - wówczas nie gromadzi się na nich śnieg i nie powstają sople stwarzające zagrożenie dla przechodniów

Fot. Damian Czechowski